

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGÂN HÀNG TP. HỒ CHÍ MINH

MÔN KINH TẾ QUỐC TẾ

Chương 4

THUẾ QUAN

1

NỘI DUNG CHÍNH

I. Những vấn đề chung về thuế quan

1. Khái niệm

2. Phương pháp đánh thuế quan

3. Vai trò và tầm quan trọng của thuế quan

II. Các loại thuế quan

III. Phân tích tác động của thuế quan

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực sự

2

I. Những vấn đề chung về thuế quan

1. Khái niệm

- Là một loại thuế đánh vào mỗi đơn vị hàng hóa qua lại biên giới một quốc gia.
- Thuế quan bao gồm thuế nhập khẩu và thuế xuất khẩu. Trong đó, thuế nhập khẩu là quan trọng và được áp dụng phổ biến

3

I. Những vấn đề chung về thuế quan

2. Phương pháp đánh thuế quan

- Hiện nay, có 3 phương pháp đánh thuế quan cơ bản:
 - Thuế quan tính theo giá trị (ad valorem)
 - Thuế quan tính theo số lượng (thuế quan cố định -fixed payment)
 - Thuế quan hỗn hợp (Compound)

4

I. Những vấn đề chung về thuế quan

3. Vai trò và tầm quan trọng của thuế quan

- Là nguồn thu ngân sách nhà nước, điều chỉnh kinh tế vĩ mô
- Bảo hộ thị trường nội địa
- Điều tiết hoạt động xuất nhập khẩu.
- Đảm bảo các lợi ích quốc gia trong quá trình tham gia vào hoạt động mậu dịch quốc tế.

5

III. Phân tích tác động của thuế quan

Bài toán:

Xét trường hợp 1 quốc gia nhỏ có hàm cung, hàm cầu về hàng hóa X như sau:

$$\begin{cases} Q_{SX} = 10P_X \\ Q_{DX} = 90 - 20P_X \end{cases}$$

Giả sử giá thế giới về sản phẩm X là $P_W = 1\text{USD}$ và khi mậu dịch xảy ra chính phủ đánh thuế nhập khẩu là 100% vào sản phẩm X nhập khẩu.

11

VỀ ĐỒ THỊ

❖ Tìm điểm cân bằng: $Q_{DX} = Q_{SX}$

$$\Leftrightarrow 90 - 20P_X = 10P_X$$

$$\Leftrightarrow P_X = 3 \quad \Leftrightarrow Q_{DX} = Q_{SX} = 30X$$

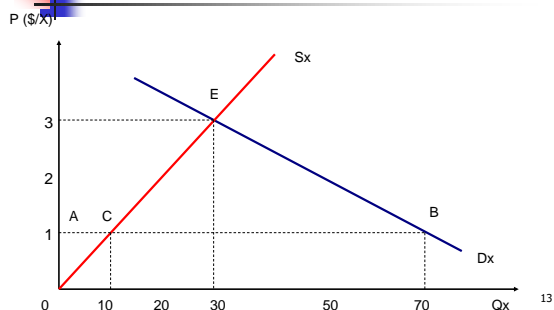
■ => Điểm cân bằng chung **E(30X,\$3)**

❖ Cho $P_X = 1 \Leftrightarrow \begin{cases} Q_{DX} = 70X \\ Q_{SX} = 10X \end{cases}$

=> Điểm **B(70X,\$1)** và **C(10X,\$1)**

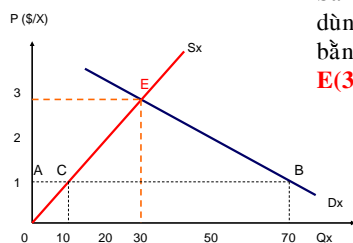
12

VỀ ĐỒ THỊ

13

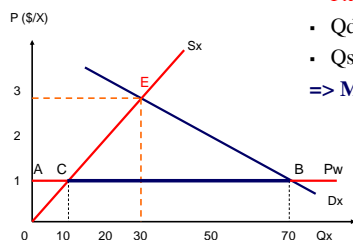
Khi quốc gia đóng cửa (Mậu dịch chưa xảy ra)

14

- Sản xuất và tiêu dùng trong nước cân bằng tại điểm **E(30X,\$3)**

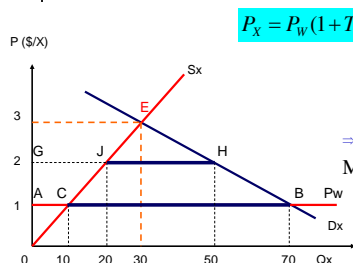
Khi thương mại tự do xảy ra

- $P_x = P_w = 1 \text{ USD}/X$
- $Q_{dx} = 70X$
- $Q_{sx} = 10X$
- $\Rightarrow M_x = 60X$

15

Khi chính phủ đánh thuế quan nhập khẩu 100%

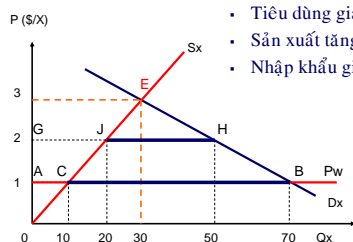
$$P_x = P_w(1+T) \Rightarrow P_x = 2 \text{ USD}/X$$

$$\Rightarrow \begin{cases} Q_{dx} = 50X \\ Q_{sx} = 20X \end{cases}$$

\Rightarrow Lượng nhập khẩu
 $M_x = Q_{dx} - Q_{sx} = 30X$

16

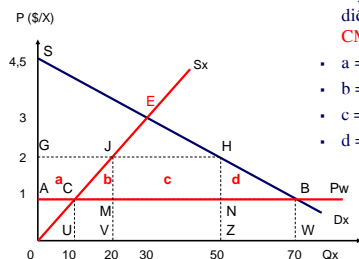
Việc chính phủ đánh thuế quan nhập khẩu 100% đã làm cho:

- P_x tăng: từ \$1 \rightarrow \$2
- Tiêu dùng giảm: từ 70X \rightarrow 50X
- Sản xuất tăng: từ 10X \rightarrow 20X
- Nhập khẩu giảm: từ 60X \rightarrow 30X

17

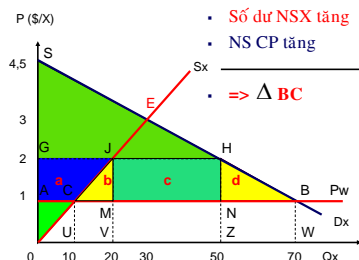
Phân tích cân bằng cục bộ sự tác động của một công cụ thuế quan 100%

- Gọi a, b, c, d lần lượt là diện tích các hình ACJG, CMJ, MNHJ, NBH
- a = dt(ACJG) = \$15
- b = dt(CMJ) = \$5
- c = dt(MNHJ) = \$30
- d = dt(NBH) = \$10

18

Phân tích cân bằng cục bộ sự tác động của một công cụ thuế quan 100%

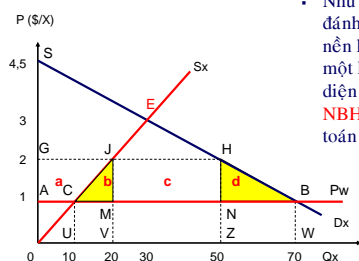

- Số dư NTD giảm = - a - b - c - d = - \$60
- Số dư NSX tăng = + a = + \$15
- NS CP tăng = + c = + \$30
- $\Rightarrow \Delta BC = - b - d = - 15

- a = \$15
- b = \$5
- c = \$30
- d = \$10

19

Phân tích cân bằng cục bộ sự tác động của một công cụ thuế quan 100%

- Như vậy, việc chính phủ đánh thuế quan đã làm cho nền kinh tế bị thiệt hại ròng một khoản tiền đúng bằng diện tích 2 tam giác CMJ và NBH (trong trường hợp bài toán này 15 USD)

20

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực tế

- **Thuế quan danh nghĩa:** là thuế quan đánh trên hàng hóa XNK cuối cùng làm gia tăng giá cung cấp của ngoại quốc.
- **Tỷ lệ bảo hộ thực tế:** là tỷ lệ % giữa thuế quan danh nghĩa với phần giá trị gia tăng nội địa. **Tỷ lệ này cho biết mức độ bảo hộ thực tế cao hay thấp cho các ngành sản xuất trong nước.**

21

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực tế

■ Bài toán:

Chi phí sản xuất một bộ quần áo của nhà sản xuất nội địa và nhà sản xuất nước ngoài là 80 USD. Giá bán trong điều kiện cạnh tranh tự do là 100USD. Để bảo hộ sản xuất trong nước, chính phủ sử dụng thuế nhập khẩu đối với sản phẩm này là 10%. Tính tỷ lệ bảo hộ thực sự?

22

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực tế

- Chính phủ đánh thuế 10% trên mỗi bộ quần áo nhập khẩu nên giá cả một bộ quần áo trong nước cho người tiêu dùng sẽ là 110 USD
- **Trong 110 USD**
 - Chi phí nhập liệu là 80 USD
 - Giá trị nội địa tăng thêm là 20 USD
 - Giá cả tăng thêm do thuế quan là 10 USD

23

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực tế

- Như vậy trong trường hợp này:
 - Thuế quan danh nghĩa là 10%
 - Tỷ lệ bảo hộ thực sự là 50% (10USD/20USD)
- Tức là:

$$g = \frac{30 - 20}{20} \times 100\% = 50\%$$

- Ta có thể nói, thuế quan 10% đã cung cấp cho NSX trong nước 50% giá trị nội địa tăng thêm.

24

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực tế

- Công thức tính tỷ lệ bảo hộ thực tế

$$g = \frac{V' - V}{V} \times 100\% \quad (1)$$

Trong đó:

- g : là tỷ lệ bảo hộ thực tế
- V' : giá trị gia tăng sau khi có thuế quan danh nghĩa
- V : giá trị gia tăng trước khi có thuế quan danh nghĩa

25

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực tế

- Công thức tính tỷ lệ bảo hộ thực tế

$$g = \frac{1 - a_i t_i}{1 - a_i} \times 100\% \quad (2)$$

- Trong đó:
 - g : là tỷ lệ bảo hộ thực tế
 - t : thuế quan danh nghĩa đối với sản phẩm cuối cùng
 - t_i : thuế quan đối với sản phẩm trung gian trường hợp thứ i
 - a_i : tỷ lệ giá trị sản phẩm trung gian với giá trị sản phẩm cuối cùng khi không có thuế quan

26

IV. Thuế quan danh nghĩa và tỷ lệ bảo hộ thực tế

- Trở lại bài toán, ta có:

$$t = 10\% \quad \text{hay} \quad t = 0,1$$

$$a_i = \frac{80USD}{100USD} = 0,8$$

$$t_i = 0$$

- Thế vào công thức (2) ta có:

$$g = \frac{0,1 - (0,8) \times 0}{1 - 0,8} \times 100\% = 50\%$$

27

- Giả sử, bây giờ đánh thuế quan vào nguyên liệu nhập là 5%: $\Rightarrow t_i = 0,05$

$$g = \frac{0,1 - (0,8) \times 0,05}{1 - 0,8} \times 100\% = \frac{0,06}{0,2} \times 100\% = 30\%$$

- Nếu thuế quan đánh vào nguyên liệu nhập tăng lên 10%:

$$\Rightarrow t_i = 0,1$$

$$g = \frac{0,1 - (0,8) \times 0,1}{1 - 0,8} \times 100\% = \frac{0,02}{0,2} \times 100\% = 10\%$$

- Nếu thuế quan đánh vào nguyên liệu nhập tăng lên 20%:

$$\Rightarrow t_i = 0,2$$

$$g = \frac{0,1 - (0,8) \times 0,2}{1 - 0,8} \times 100\% = -\frac{0,06}{0,2} \times 100\% = -30\%$$

■ Quan hệ giữa tỷ lệ bảo hộ thực tế và thuế quan danh nghĩa

- Khi **ai = 0** thì **g = t**, có nghĩa là không nhập nguyên liệu, mức độ bảo hộ thực tế chính là thuế quan danh nghĩa
- Khi **ti = 0**, tức là không đánh thuế quan vào sản phẩm trung gian, mức độ bảo hộ thực tế là cao nhất,
- Khi **ti càng tăng** thì mức độ bảo hộ thực tế ngày càng giảm
- Khi **ti = t** thì tỷ lệ bảo hộ thực tế đúng bằng thuế quan danh nghĩa
- Khi **aiti > t**, thuế quan đánh vào nguyên liệu nhập lớn hơn thuế quan danh nghĩa. Tỷ lệ bảo hộ thực tế là một số âm.

Cám ơn các anh chị

ĐÃ CHÚ Ý LẮNG NGHE

30
